

Vinneren av Kunsthåndverkprisen fra Bildende Kunstneres Hjelpfond (BKH)

Frantzen&Mjanger

Holde pust (2019)

Blåst glass, betong, metall, maling og samskapende publikum

3 x 0,6 x 1 m

ca. 55 kg

Frantzen&Mjanger består av Maria Almås Frantzen (f. 1977), master i visuell kunst med fordypning i glass fra Edinburgh College of Art og Ruth Hol Mjanger (f. 1977), førstelektor i drama fra NLA Høgskolen. Sammen arbeider de med en verksserie som har pust som omdreiningspunkt. I 2017 bygde de opp et mobilt glassverksted i samarbeid med S12 Galleri og verksted i Bergen og debuterte med uteromsprosjektet «Avtrykk av pust» under Årustillingen 2017 i Trondheim.

Kunstnerne forteller følgende om sitt samarbeid:

Vi så hverandre for første gang i Edinburgh høsten 2016, og før nyttår hadde vi dannet kunstnerduoen Frantzen&Mjanger. Det er sjelden man finner noen som forstår ens kunstneriske formspråk umiddelbart og ønsker å gå i samme retning mot det man enda ikke kjenner. Det skjedde da vi møttes. Vi har ulike fagbakgrunn, men felles mål om å utforske møter mellom form, glassblåsing og performative handlinger i rom. Vår praksis forholder seg til det undrende og universelle ved bruk av enkle formuttrykk. Vi utfordrer den tradisjonelle tilnærmingen til materialet glass, i et møte mellom kunsthåndverk og performativ samtidskunst. Den kunstneriske forskningsprosessen vår er preget av tillit, logistikk, intuisjon, flytsoner og ikke minst motet til å ribbe prosjektet for det som er overflødig. Vårt samarbeid er et fellesskap, ikke bare mellom oss, men mellom de mange som bidrar inn i våre prosjekter, både fagfolk og publikum. Gjennom samskaping ønsker vi å gi publikum anledning til å erfare kunst fra innsiden.

Prisjury 2019

Kiyoshi Yamamoto

representant fra juryen til Årustillingen

Kari Aasen

keramiker

Charlotte Bik Bandlien

representant fra Norsk Kritikerlag

Kunsthåndverkprisen overrekkes kunstneren bak det mest markante verket på Norske Kunsthåndverkeres Årustilling. Vinneren premieres med 150 000 kr og mottar tilbud fra RAM Galleri i Oslo om utstillingsplass høsten/vinteren året etter. For oversikt over tidligere prismottakere, se katalogen for Årustillingen 2019.

Juryens begrunnelse

Vinnerne av Kunsthåndverkprisen fra BKH 2019 deltar med et fortettet verk som potent og poetisk tematiserer våre skjøre livsbetingelser. Verket består av en serie avtrykk av pust i form av håndblåste glassformer som publikum oppfordres til å interagere med. Formene er skapt ved å puste inn i et anfang av varmt glass, der materialet responderer med en egen «motpust» i form av innsunkne spor i det avkjølte glasset – og resultatet minner om deformerte transparente lunger.

Aktualiteten i verket kan vanskelig overdrives. Amazonas brenner, verdens lunger er truet, og menneskeskapte klimaendringer har bragt oss over i antropocen – en foreslått geologisk epoke kjennetegnet av menneskets inngripen i miljøet. Vår tids brennbare friksjon mellom natur og kultur uttrykkes elokvent gjennom glassets materialitet i dette arbeidet. Sand omformet av ild og glassblåserens pust, kobler de helt store og svimlende perspektivene med det nære og kroppslige.

Verket relaterer videre til den performative vendingen i samtidskunsten gjennom at publikum inviteres til å videreutvikle verket rent fysisk. At glassformene er utstilt på et betongbord er dessuten overraskende risikovillig og inviterer til mer enn bruksspor når disse skjøre formene skal håndteres av de besøkende. Dette grepet kan tolkes pedagogisk, endog aksjonistisk; formene blir uimotståelige «talking pieces» som bidrar til å fatte det ufattelige.

At prisen i år går til en duo peker samtidig på en dreining mot mer kollektive kunstneriske prosesser. I dette arbeidet inngår dessuten også et samskapende publikum, som gir verket et utall ukjente kollaboratører. Verket står i et interessant dialektisk forhold til vinnerne av både årets minnepris samt årets debutantpris, og tydeliggjør Årustillingens betydning ved å synliggjøre kunsthåndverkets relevans i krysningsfeltet mellom tradisjon og kontemporære impulser.

